

Sint Martinus

Parochieblad van de Oud-Katholieke parochie te Groningen

Jaargang 41 nr. 4

ADVENT 2015

Het parochieblad verschijnt vier keer per jaar.

nr. 1 Vasten / Pasen

nr. 2 Zomer

nr. 3 Herfst

nr. 4 Advent / Kerst

Het volgende nummer verschijnt eind maart. De redactie sluit op 1 maart 2016.

Redactieadres

Witte de Withstraat 2A

9726 EC Groningen

email: redactie@groningen.okkn.nl

Abonnementen

Het parochieblad is een uitgave die kosteloos wordt verstrekt aan leden, gastleden en belangstellenden. Als u zou willen bijdragen in de kosten van het parochieblad, dan zijn giften van harte welkom op de bankrekening van de parochie, o.v.v.: bijdrage parochieblad.

Adreswijzigingen

Uw wensen aangaande adressering van dit parochieblad kunt u sturen naar onze secretaris.

Advertenties

Het parochieblad kent een brede verspreiding in de noordelijke provincies, maar ook in de rest van Nederland. Daarom is dit blad een ideale plek om op een betaalbare manier te adverteren. U kunt ook in dit blad adverteren. Neem daartoe contact op met de redactie voor de mogelijkheden en de prijzen. Familieberichten van parochianen, gastleden en belangstellenden kunnen kosteloos worden geplaatst.

WWW

De parochie is ook te vinden op het web. Kijkt u op onze websites voor Groningen en Friesland op:

www.groningen.okkn.nl

www.friesland.okkn.nl

Bij de kافت:

Afbeelding uit het altaarmissaal (Missale Romanum, privécollectie pastoor Victor) van 1920 bij Kerstmis.

Advent?.....	2
Parochianen stellen zich voor.....	4
Ontmoeting met Rafaël.....	6
Luister, mijn zoon, ...	8
Activiteiten.....	10
Moeder van de Nubiër, vluchteling.....	11
Oproep Geldwerving & PR.....	11
Ervaringen van een beginnend synodaal.....	12
Groeien aan de ander.....	14
Charles Taylor (slot).....	16
Kooksels en baksels uit de pastorie.....	18
Vieringen.....	19

Mededeling

De parochie is overgestapt op het landelijke systeem van de ledenadministratie. Hierdoor kan het zijn dat de adressering anders is dan u gewend bent. Zo staat u dan bekend bij de landelijke kerk als lid, gastlid of belangstellende. Mocht er iets niet kloppen of wilt u iets veranderd zien, dan kunt u dit het beste aan de redactie doorgeven. Wij kunnen dit dan melden bij het bisschoppelijk bureau in Amersfoort. Zij kunnen dan bekijken wat er mogelijk is.

"Darkness cannot drive out
darkness; only light can do that.
Hate cannot drive out hate; only
love can do that."

-Martin Luther King, Jr.

Het is net na de aanslagen in Parijs wanneer ik dit schrijf – o ja, vergeet niet de aanslagen in Beiroet en zoveel andere plaatsen. Het dringt zich allemaal aan ons op via de moderne media. Het is allemaal even verschrikkelijk en allemaal even belangrijk, maar nu was het Parijs wat ons bezig hield. Mijn hoofd staat in het geheel niet naar de Advent en de Kerst. Hoe moet je op dit soort donkere dagen nog hoop houden? Hoe kun je licht ervaren? Voor je het weet gaat het je beheersen,

overheersen. Donkere gedachten kunnen loskomen wanneer je erover nadenkt over hoe het er nu in de wereld aan toe gaat. Mensen die met haat en geweld reageren, maar daar tegenover mensen die al te gemakkelijk de liefde lijken te verkondigen. Maak ik mij daar ook schuldig aan wanneer ik vooral op deze dagen wil denken aan de liefde die Jezus heeft gepredikt? Er is verschil tussen geweld en geweld, leerde een oud-legerofficier mij, maar ondertussen besef

ik ook dat de liefde die Jezus preekte niet zomaar elke liefde is.

“Jullie hebben gehoord dat er gezegd is: U zult uw naaste liefhebben en uw vijand haten. Maar Ik zeg jullie: heb je vijanden lief en bid voor wie je vervolgen, dan zullen jullie kinderen worden van je Vader in de hemel, want die laat zijn zon opgaan over slechten en goeden, en Hij laat het regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen.” (Matteüs 5, 43-45)

'Het is een liefde die wij mensen zo moeilijk kunnen begrijpen,...'

Het is een liefde die wij mensen zo moeilijk kunnen begrijpen, niet een liefde die alles maar goed praat, maar een liefde voor de Schepping van God. De mens liefhebben, ook al doet deze verschrikkelijke dingen, betekent dat wij met God willen dat de Schepping geen geweld meer wordt aangedaan, maar dat het Koninkrijk zichtbaar en tastbaar wordt. Het Koninkrijk dat nabij is. Ik denk dat het eerder betekent dat het Koninkrijk Gods onder handbereik ligt. We hoeven er niet passief op te wachten. Door ons open te stellen voor Gods boodschap en te zien wat er nu noodzakelijk is in de wereld, kunnen we dat Koninkrijk zichtbaar maken.

Op de maandag na de aanslagen werd ineens onze dagkapel in Groningen – die dagelijks is geopend – drukker bezocht dan anders. Veel mensen zochten de stilte van de kerk op om een lichtje op te steken in de duisternis van de dag. Het

verlichtte de dag, waardoor er een soort Adventsgevoel opkwam. Elke dag wordt het donkerder in aanloop naar Kerstmis, maar iedere week maken we het een beetje lichter, door elke week weer een kaarsje aan te steken op de adventskrans en samen ons verwachtingsvol te voeden met de eucharistievieringen in de kerk. Woorden van hoop, die in een ver verleden zijn opgetekend in tijden dat mensen ook de duisternis ervoeren.

Het is belangrijk ons telkens weer naar het Licht te bewegen, het Licht in de wereld dat Christus is. Duisternis kan namelijk geen duisternis verdrijven. Dat we samen het Licht mogen brengen in deze wereld en zo zelf hoop houden en anderen helpen hopen.

pastoor Victor

Parochianen stellen zich voor

Enkele jaren geleden nam Cees van der Steen een goed initiatief: hij stelde voor een map aan te leggen met teksten waarin parochianen en gasten iets vertellen over zichzelf, hun kerkelijke geschiedenis en hun overstap naar/verbondenheid met de Oud-Katholieke Kerk en de parochie. Er is toen een aantal teksten ingeleverd, maar mede doordat de verzameling nog niet compleet was, is het daarbij gebleven.

Nu is het idee opgekomen om deze teksten één voor één te plaatsen in het parochieblad en te proberen de verzameling compleet te maken, zodat de map alsnog beschikbaar kan komen. In dit nummer vertellen Henk en Christa Prinsen over hun geschiedenis en ervaringen in onze kerk.

Wij zijn getrouwd op 2 december 1977 en hebben twee kinderen en vijf kleinkinderen.

Henk

Geboren 18 juni 1953 te Erica en daar gewoond tot wij in 1975 gingen samenwonen. Ik ben in een RK gezin (tien kinderen) opgegroeid en in Emmen actief geweest in een kerkkoor, VOM groep (Vrede Ontwikkeling Missie) en in de Wijkraad Emmen Zuid.

Na de lagere school ben ik in Emmen naar de LTS gegaan, waar ik eerst voor automonteur en daarna voor elektricien geleerd heb. Hierna heb ik diverse leer/werkopleidingen: elektrotechniek, meet- en regeltechniek, tertiaire opleiding procesbeheersingsystemen gedaan en ben als meet- en regelmonteur aan het werk gebleven. In mijn vrije tijd ben ik graag aan het lezen, puzzelen, wandelen en fietsen.

In de loop van de jaren kregen wij het steeds moeilijker om ons rooms-katholiek te voelen. Wij hadden een aantal aanvaringen met de pastores in de parochie, we wilden het gevoel van samen de schouders er onder graag met hen delen, maar helaas kregen wij geen gehoor. Uiteindelijk resulteerde dat in thuisblijven. Op initiatief van Henk zijn we op zoek gegaan naar een andere geloofsgemeenschap. En die hebben we gevonden bij de OKK. Vooral het welkom van iedereen, niemand wordt uitgesloten, en ieders stem is belangrijk sprak en spreekt ons erg aan. Deze zorg voor de medemens zie ik ook terug in de zorgvuldigheid tijdens de diensten, alles wordt met aandacht en respect gedaan. Vanuit de traditie waarin wij zijn grootgebracht, speelt Maria een grote rol. Haar mooie liederen missen we wel, maar ze blijft ons altijd nabij.

Henk en Christa Prinsen

Wilt u ook vertellen over uw geschiedenis in en ervaringen met de Oud-Katholieke Kerk? Mail uw tekst naar redactie@groningen.okkn.nl.

Ontmoeting met Rafaël

Lang geleden las ik de roman Miss Garnet's engelen van Salley Vickers. Het boek maakte diepe indruk op me en riep het verlangen op ooit Venetië te bezoeken. Jaren later was het zo ver, maar aan Miss Garnet dacht ik niet tijdens die eerste week in Venetië. En ook de twee volgende keren, met zoon en dochter, kwam ze niet in beeld. Pas na deze drie bezoeken denk ik weer aan haar en dus haal ik het boek nog eens uit de bibliotheek.

Tijdens een redactievergadering van de Oud-Katholiek in Amersfoort brainstormen we over de invulling van

het volgende nummer met het thema Opademen. "Weet jij geen boek dat hierin past?" vraagt iemand me. Er schiet me niets te binnen en dus ik zeg dat ik erover zou denken.

Op de terugweg haal ik het boek voor onderweg uit mijn tas, waarin ik al aardig ver gevorderd ben: Miss Garnet's engelen. Toeval. Of...? Als er één verhaal is dat over opademen gaat, is het wel het verhaal van Julia Garnet: opgeleefd,

herboren na een doelloos, doods bestaan van meer dan zestig jaar.

In de weken na de vergadering verdiep ik me verder in het boek, leef ik in het boek. Het schrijven van het artikel kost moeite, omdat het verhaal zo rijk aan inhoud is, dat het moeilijk, zo niet onmogelijk in duizend woorden te vatten is.

Voor inhoud en bedoeling van het boek verwijs ik dan ook naar het artikel De openbaring van Miss Garnet in De Oud-Katholiek nr. 2884 van juni 2015. Ik wil nu vertellen over de ervaringen op mijn pelgrimstocht. Wie die naar waarde wil schatten, zou eigenlijk eerst het artikel in De Oud-Katholiek moeten (her)lezen. Of nog liever het boek.

Heel Venetië is het decor van de geschiedenis van Julia Garnet en haar hand leidt me door de stad en brengt me op bekende en onbekende plaatsen. Maar er is één plek die het hart is van het verhaal: de Campo San Raffaele met de Chiesa San Raffaele en

de Ponte de Christo. Het hotel dat ik op basis van de prijs en het comfort gekozen heb, blijkt daar dichtbij te liggen. Toeval. Of...?

Vol hooggespannen verwachtingen ga ik die eerste morgen op weg. Verdwalen in Venetië is makkelijk, ook op een korte afstand en ook als je de route op een kaart volgt, maar als ik, lopend langs een gracht, twee gracieuze witte torens zie opdoemen, weet ik het zeker: dit is de

kerk van Julia, de kerk van Rafaël. Het is of ik thuiskom.

Toch heb ik nooit een foto van de kerk gezien. Wel van de beeldengroep boven de deur, maar dat heeft me niet voorbereid op de golf van emotie die me overspoelt als ik, net als Julia bij haar aankomst in een watertaxi, omhoog kijk en de blik van de engel ontmoet. Met tranen in mijn ogen sta ik daar lang te kijken. Daarna loop ik om de kerk heen en ga op een muurtje zitten op het plein waar Julia een appartement had gehuurd, om bij te komen en de rust van deze wonderlijke plek in mijn hart te laten doordringen.

Na een tijd ga ik de kerk in. Die was vroeger vaak gesloten, maar dat is veranderd toen, na het verschijnen van het boek, steeds meer mensen – medepelgrims - hem wilden bezoeken. In de kerk word ik omhuld door stilte en vrede. De ruimte is vervuld van het gouden licht dat door de ramen naar binnen valt. Pas na een enige tijd kom ik ertoe te gaan kijken naar de schilderijen van Guardi, die de geschiedenis van Rafaël en Tobias uitbeelden in liefelijke, vloeiende kleuren. Mysterie, in beelden gevat.

Er is nog veel meer te zien: onder andere nog een beeldengroep met Rafaël, Tobias en de hond en een mooi icoon van Rafaël, wiens naam betekent: God geneest. Als ik weer buiten ben, richt mijn blik zich op de brug, de Ponte de Christo, die zo'n belangrijke rol speelt in het verhaal. Aan de overkant zie ik een deur met een uitgesneden kruis: de deur die opengaat aan het einde van het boek. Weer een moment dat me hevig aangrijpt.

Uiteindelijk verlaat ik deze plek dan toch voor een zwerftocht door Venetië. Die

komt me duur te staan, want aan het einde van de dag kan ik mijn hotel alleen maar strompelend bereiken door een hevige pijn in mijn heup. Wat moet ik als dat zo blijft? Ik heb nog bijna een week voor de boeg. Ik hoop dat het na een nacht slapen over zal zijn, maar als ik de volgende dag het hotel verlaat, slaat de pijn opnieuw toe. Veel varen maar vandaag, besluit ik. De route naar de dichtstbijzijnde vaporettohalte voert langs de kerk van Rafaël, en natuurlijk ga ik er even binnen. Op de knielbank voor de beeldengroep liggen bidprentjes met een afbeelding van de groep. Ik pak één ervan, draai het om en lees de tekst. Hardop, want dat helpt om een tekst in een andere taal te begrijpen. Er staat, in vertaling: Aanvaard, Heer, mijn gebed: moge het door de handen van de aartsengel Rafaël gedragen zijn tot u en medicijn tot heil worden.

Ik verlaat de kerk. De pijn in mijn heup is verdwenen en komt de hele week niet terug. Toeval. Of?

Voor wie het boek wil lezen leg ik het klaar op de leestafel met een blaadje waarop u, als u het meeneemt, uw naam kunt invullen.

Adrie Paasen

“Luister, mijn zoon, naar de richtlijnen van uw meester, en neig het oor van uw hart ...”

RB proloog, I

Met het woord **LUISTER** begint de leefregel van Benedictus. Het woord ‘luisteren’ is één van de grondwoorden van elke levende spiritualiteit en dus natuurlijk ook van de benedictijnse spiritualiteit.

Voor Benedictus begint alles ermee. Want

kunnen dus concluderen dat de benedictijnse spiritualiteit haar inspiratie vindt in de bijbel. Je merkt dit ook op als je de volledige regel leest. De regel staat vol met Bijbelcitaten.

Tot goed luisteren behoort dat je stil en aandachtig kunt zijn, dat je wakker en

een mens kan onmogelijk twee verschillende grondhoudingen tegelijk innemen. Het gaat om een goede manier van luisteren naar God en naar de mensen. Eveneens is het een zeer Bijbelse grondhouding: ‘Luister Israël, de Eeuwige is onze God, de Eeuwige is één.’ (Deuteronomium 6:4).

Het Sjema is nog steeds het meest centrale gebed in het ochtend- en avondgebed van het jodendom. We

alert bent, dat je kunt waarnemen wat er is, aan het woord laat komen wat er is. Tot goed luisteren behoort eveneens de houding van vrijheid en ontvankelijkheid zodat de werkelijkheid zich kan uitspreken en dat wat er leeft, kan doordringen en open gaan.

Je kan het ook zo zeggen: echt luisteren is een grondhouding van het hart. Het is niet voor niets dat Benedictus zegt: ‘neig het oor van je hart’. Wanneer je twee

oren tekent en deze vervolgens naast elkaar legt, heb je eigenlijk de vorm van een hart. Oor en hart staan in verbinding met elkaar. Wanneer je iets hoort en niet naar je hart laat doordringen, is het geen echt luisteren. Echt luisteren doe je, volgens Benedictus, met een open en ontvankelijk hart.

Is het niet verwonderlijk dat wij maar één mond hebben en twee oren? Kunnen we dan niet concluderen dat we geschapen zijn om meer te luisteren dan te spreken? Het zou een mooie levenshouding zijn! Misschien moeten we eens bij onszelf nagaan wat er met ons gebeurt in een gesprek of een sociaal contact. Is onze neiging niet vaak meer te spreken dan te luisteren? Hebben we niet vlug de neiging een gesprek te onderbreken met onze woorden? En als we dan luisteren, zijn we in onszelf aan het nadenken wat we gaan antwoorden. Soms laten we de anderen zelfs niet uitspreken: we staan onmiddellijk klaar met ons antwoord. Hoe moeilijk is en blijft luisteren met het hart!

Kunnen wij het dan niet leren? Ik denk het wel, maar het zal veel oefening en discipline vragen. Hieronder alvast enkele tips, als deze je kunnen helpen.

- Zorg dat je tijdens een gesprek niet afgeleid wordt. Maak oogcontact en luister naar wat je gesprekspartner te vertellen heeft en open je hart voor het verhaal van de ander. Onderbreek de ander niet met je eigen ervaringen. Maak niet constant de zinnen van je gesprekspartner af. Val anderen niet in de rede. Praat minder over jezelf. Voor sommige mensen is dit misschien lastig, maar als je goed wilt leren luisteren is het wel essentieel.

- Oordeel niet over wat er gezegd wordt.

Iedereen leeft een ander leven en kijkt daardoor op een andere manier tegen de dingen aan en heeft eigen motieven om iets wel of niet te doen of te voelen.

- Probeer je in te leven in de situatie en gevoelens van degene die aan het woord is.

Wanneer je het luisteren beter onder de knie krijgt, zul je snel ontdekken hoe leuk luisteren eigenlijk wel is. Je leert mensen beter kennen en de kwaliteit van vriendschappen zal waarschijnlijk toenemen. Ook het luisteren naar God is essentieel voor een christelijke spiritueel leven. Naar God luisteren is net als het luisteren naar mensen; voordat je Hem kunt horen, moet je er klaar voor zijn om te luisteren. Net als in een gesprek kun je de ander niet horen, als je zelf aan het woord bent of als je aan andere dingen denkt. Zo is het ook wanneer we met God praten. Als je Hem wil horen spreken, dan moet je stil zijn en je concentreren op wat Hij zegt. Denk misschien eens na over welke plek en welk moment van de dag jij zou kunnen aanwenden om God elke dag te ontmoeten in stilte, meditatie en gebed. Om naar God te kunnen luisteren is een bewuste keuze nodig om de buitenwereld buiten te sluiten en om je 'binnenkamer' binnen te gaan.

Is God iemand die je kunt horen? De Bijbel zegt dat Hij inderdaad gehoord kan worden, in zijn Woord en vooral in het Woord dat Vlees geworden is: Jezus Christus.

Alvast veel luisterplezier!

Broeder Gino
www.goedeherder.be

Oud-Katholiek Voorjaarskamp 2016

Jaarlijks organiseert de voorjaarskampcommissie tijdens Hemelvaart het Oud-Katholieke Voorjaarskamp. Een gezellig kamp waar iedereen welkom is: van jong tot oud, gezinnen en alleenstaanden. Tijdens het kamp worden verschillende activiteiten in het thema georganiseerd. Van sport en spel, speurtocht en ontspanning tot overweging en discussie. De activiteiten zijn gedeeltelijk gezamenlijk, maar we hebben ook aparte activiteiten voor volwassenen, tieners en kinderen. Met name voor de kinderen en jongeren is er volop mogelijkheid voor spel en ontspanning met leeftijdgenoten. Het oud-katholieke karakter komt mede tot uitdrukking in de openingsdienst en de eucharistieviering aan het einde van het kamp. Dit jaar is het thema: Horen, zien en zwijgen.

De keukenploeg zorgt elke dag voor lekkere maaltijden en 's avonds is de bar geopend, zodat er volop de gelegenheid is om bij een knapperend kampvuur en onder het genot van een drankje elkaar beter te leren kennen. Oftewel; een volledig verzorgd weekend weg! Lijkt het je/jullie leuk om mee te gaan geef je dan nu op door een e-mail met jou/jullie gegevens te sturen naar voorjaarskamp@hotmail.com. Kijk ook eens op onze website: www.voorjaarskamp.nl voor foto's van voorgaande jaren.

wanneer: 5 t/m 8 mei 2016

waar: groepskampeerterein "De Banken" in Zeewolde

kosten: deelnemersbijdrage volwassenen € 40,- / kinderen (2-10 jaar) € 30,- / kinderen (0-1 jaar) gratis / overnachting € 5.55 p.p.p.n.

Cursus Theologie voor belangstellenden

Misschien bent u geïnteresseerd in theologie, kerkgeschiedenis of de Bijbel. Of bent u nieuwsgierig naar het waarom van de dingen in de kerk. In onze kerk worden verschillende trainingen aangeboden, bijvoorbeeld de lectorenopleiding of de cursus voor catechetten. Maar als je nu wél geïnteresseerd bent, maar geen lector of catecheet wilt worden?

De nieuwe cursus theologie voor belangstellenden is speciaal bedoeld voor deze groep mensen. Gedurende een zestal avonden zal worden ingegaan op verschillende aspecten van theologie en de kerk door steeds andere sprekers. De bijeenkomsten bieden niet alleen maar informatie, maar ook ruim de tijd voor interactie en onderling gesprek. U kunt zich inschrijven voor deze serie bijeenkomsten. De bedoeling is dat er een vaste groep ontstaat. Als u een keer niet kunt is dat geen probleem. In overleg en na aanmelding is het ook mogelijk aan te schuiven bij één of meer avonden.

Waar: Oudkatholieke pastorie, Willemsplantsoen 3 te Utrecht

Wanneer: maandagavond 11 januari, 8 februari, 14 maart, 11 april, 9 mei en 16 juni.

Tijd: 20.00-21.30

Kosten: een vrijwillige bijdrage i.v.m. de kosten

Opgave: Loes Berkhout (tel. 06-51947896 (na 18.00 uur), email: berkhout.loes@gmail.com)

Moeder van de Nubiër, vluchteling

Toen hij zijn moeder belde met mijn telefoon
Hoorde ik Arabisch, zacht Arabisch uit Soedan
Soms even haar stem
Serieus en categorisch
(zij domineerde het hele familieleven)

Het haar van zijn moeder heeft hij nooit gezien
Hoe oud zij was wist hij ook niet
Hij dacht dat zij jonger was dan ik
Omdat zij volgens de traditie trouwde
Op de leeftijd van vijftien

Eens heeft hij me intens aangekeken...
- Mijn moeder is ook BLANK - zei hij
Maar op een andere manier dan jij

Joanna Paszkiewicz-Jaegers

Oproep Geldwerving & PR

Tijdens de najaarsparochievergadering heeft de parochie gevraagd om twee commissies in het leven te roepen. Een commissie geldwerving en een commissie PR. Het kerkbestuur is hier heel erg blij mee en wil graag helpen deze commissies op te starten. Dit kan echter natuurlijk niet zonder de actieve inzet van alle parochianen!

De PR commissie is er al en tot nu toe is Eddy Ufkes aanspreekpunt geweest daarvoor en dat wil hij gelukkig nog steeds zijn, maar het zou zeer welkom zijn wanneer er mensen zijn die hem willen ondersteunen door actief mee te werken aan publiciteit. Te denken valt aan

nieuwsberichten schrijven, website bijhouden, facebook bijhouden, bedenken van representatieve activiteiten.

Voor de commissie geldwerving is het belangrijk dat er mensen zijn die zich bezig houden met het ontwikkelen van activiteiten om meer geld binnen te krijgen voor het parochiewerk en het onderhoud van het gebouw. Ook kunnen er nog wel één of twee vaste huurders gezocht worden en wisselende huurders. Kortom exploitatie van het gebouw.

Het kerkbestuur ontvangt graag uw aanmelding.

Ervaringen van een beginnend synodaal

Enige tijd geleden vroeg Victor me of ik tweede synodaal wilde worden. Eerlijk gezegd stond ik niet te trappelen van ongeduld, maar kerk zijn doe je samen en dit leek me een taak die ik naast werk en studie kon overzien. Ik heb dus ja gezegd. Ik was wel blij dat ik die tweede was naast Astrid, want ik had natuurlijk geen enkele synode-ervaring.

Ik heb vanuit mijn werk wel de nodige ervaring met vergaderen, ook wel als dat een dag ofzo duurt. Op basis daarvan heb ik de voorbereiding voor de synode ingeschat. In die inschatting ging wel wat mis. Naast een aantal mails met bijlagen kreeg ik een pakket met synodestukken thuisgestuurd. Dat bleek wat meer leeswerk te zijn dan ik had bedacht. Vervolgens had ik compleet over het hoofd gezien dat er ook voorbereidende clusterbijeenkomsten zijn. Die heb ik gemist dus. Ik maakte wat beginnersvergissingen, dat is duidelijk. En misschien maak ik bij het schrijven van dit stuk ook nog een paar blunders.

Op de dag van de synode zelf ging ik met een mengeling van nieuwsgierigheid en frisse tegenzin op weg naar Hilversum. Dat laatste omdat ik ook leukere dingen kan bedenken dan de hele dag vergaderen op mijn vrije zaterdag. Nieuwsgierig was ik vooral naar de sfeer. Ik vroeg me af of er in de synode erg 'droog' vergaderd zou worden, bijvoorbeeld veel over cijfers en

zakelijke dingen. Daarnaast was ik ook benieuwd naar iets wat ik moeilijk kan omschrijven. Bij een poging tot noem ik het zo: ik vroeg me af in hoeverre er met de voeten op de vloer overlegd zou worden of dat er zaken met een soort zweverige heiligheid omwikkeld zouden worden. 'Geef wat van de keizer is aan de keizer, en geef aan God wat God toebehoort' – dit is een tekst die mij helpt om de aardse zaken ook aards te benaderen en te scheiden van de andere inhouden. Maar dat is volgens mij niet altijd makkelijk als het de kerk betreft.

Inhoudelijke zaken

Na de opening en gebed door de aartsbisschop ging het in de ochtend vooral over inhoudelijke zaken. Na de bespreking van het jaarverslag werd er ingegaan op de notitie over het huwelijk van de mensen van gelijk geslacht. Bij het bespreken hiervan vertelde bisschop Schoon iets over de wijze waarop internationaal enige aan ons verwante kerken soms naar ons kijken. Zijn woorden kan ik niet letterlijk weergeven, maar ze wezen me wel op onze Nederlandse cultuur, waarin we van kinds af aan worden opgevoed om stelling te nemen. Dat zat in ieder geval wel in mijn gereformeerd synodale opvoeding. Maar een stelling innemen betekent ook dat je minder ruimte overhoudt voor het compromis, voor het laveren in het leven en met de ander, voor het proces hierin. Zijn woorden brachten mij meer begrip voor de ruimte die de notitie laat.

Vervolgens werd het beleidsplan 2015-2020 besproken met de titel 'Bloeiende kerk, vitale parochies'. Uit de bespreking heb ik afgeleid dat dit een eerste meerjarenbeleidsplan is op deze manier. Maar later hoorde ik dat dit niet klopt. Het is een ambitieus plan zoals een goede kerk m.i. past en gaat uit van de drieslag

vieren, gemeenschap en diakonaat. Het plan en de positieve manier waarop het werd besproken, maken mij wel nieuwsgierig naar de uitwerking van de inhoud op termijn.

Gemeenschap van de Goede Herder

Na de koffie kwam het voor mij meest bijzondere agendapunt aan de orde. Kennismaking met de gemeenschap van de Goede Herder. Een monastieke gemeenschap, die zich heeft aangesloten bij onze kerk. Ik vind dat heel mooi, bijzonder en een compliment of bevestiging voor waar de Oud-Katholieke Kerk voor staat. De broeder die de presentatie gaf over de gemeenschap, legde uit waarom ze bij de Oud-Katholieke Kerk uitgekomen zijn in hun zoektocht naar aansluiting. Daarin zat voor mij veel herkenbaars zoals de inclusiviteit waardoor ieder in de kerk dezelfde taak kan krijgen als man of vrouw, gehuwd of ongehuwd enz.

Daarnaast vertelde een andere broeder hoe zij present willen zijn in de wereld, bijvoorbeeld in het vluchtelingenkamp bij Calais. Hoe hij daar geweest was en in de daar begonnen kerk van plastic en tentzeil in gebed was te midden van duizenden vluchtelingen. Hoe hij daar gastvrijheid heeft ervaren van vluchtelingen die met hem deelden, want hij was immers hun gast. Het heeft diepe indruk op me gemaakt. Ik vind het heel bijzonder dat zo'n inspirerende gemeenschap zich bij onze kerk heeft aangesloten.

Wat hebben wij aan ons?

Aan het eind van de ochtend vroeg de aartsbisschop aandacht voor de vraag waartoe wij kerk zijn. Wat hebben we in Godsnaam aan ons? Zijn vraag krijgt nog een vervolg en daar hoop ik t.z.t. meer over te horen. Ik zag een bevlogen en

betrokken man die vanuit de grond van zijn hart een vraag stelde, een oproep deed aan de synode. Wat ook het vervolg is, voor mij is dit inspirerend; de vraag, het feit dat deze gesteld wordt en hoe deze gesteld wordt.

Na de eucharistieviering en de lunch ging het 's middags vooral over de financiën; de heffingssystematiek, het financieel verslag en de begroting. Ik begreep niet alles en zal me hierin dus nog wat meer moeten verdiepen. Wat me opviel is dat een en ander in goede orde en sfeer besproken en uitgelegd werd. Dat is in ieder geval het beeld dat ik eraan overgehouden heb. Uiteindelijk werd de dag afgerond met het slotgebed door bisschop Schoon.

Al met al vond ik het een interessante dag. Ik vond het heel mooi om te zien dat de meer inhoudelijke zaken 's ochtends besproken werden, toen iedereen nog voldoende energie had. Het was mede daardoor een inhoudelijke dag met een goed opgebouwde agenda. Mijn petje af voor degenen die dit voorbereid hebben. Ik was blij dat ik naast Astrid zat, die al veel meer synode-ervaring heeft dan ik en gelukkig het stemrecht had. Ik kan nog steeds leukere dingen bedenken dan een dag vergaderen op mijn vrije zaterdag, maar ik vind dit voor mij een prima taak om op te pakken vanuit de parochie en ik hoop dat ik ondanks mijn beginnersblunders het vertrouwen van onze parochie hou om hier weer naartoe te gaan.

Marieke Voogt

De Oud-Katholieke Kerk heeft zaterdag haar synodezitting gehouden in Hilversum en heeft daarbij een nieuw beleidsplan vastgesteld voor de jaren 2015-2020. Het heeft de titel 'De Bloeiende Kerk – Vitale Parochies'. De algemeen secretaris van de Raad van Kerken was uitgenodigd om er vanuit oecumenisch perspectief als eerste relatieve buitenstaander iets over te zeggen.

Klaas van der Kamp prees de open houding van de oud-katholieken ten opzichte van andere kerken en andere christenen. 'U plaatst uw parochies niet onder een glazen stolp'. Vervolgens noemde hij verschillende voorbeelden, waarin het beleidsplan expliciet een open karakter aan de dag legt.

'U plaatst uw parochies niet onder een glazen stolp.'

Al in de inleiding wordt de kerk getypeerd als: 'De Oud-Katholieke Kerk deelt in Gods plan om deze wereld te bevrijden'. 'U sluit zich vanaf het begin niet op in uw eigen kerk, maar u hebt van meetaf aan oog voor de roeping in de wereld'. Als de kerk zichzelf voor het voetlicht brengt gaat het om 'een welkome houding naar gasten en nieuwkomers'. En bij de viering van de eucharistie 'kan iedereen meevieren'. Je hoeft dus niet met toegeknepen billen te luisteren of je wel echt welkom bent, maar je mag je de roeping als gelovige vrijmoedig volgen die God in je hart legt, aldus Van der Kamp.

Wensen ten aanzien van de oecumene waren er ook. Er kwamen enkele thema's

voorbij: pelgrimage, maatschappelijke thema's als de multireligieuze samenleving en de vluchtelingen, het zoeken naar verstaanbaarheid in de samenleving als vorm van catechese, bezinning op elementair geloofsgoed (zoals de doordenking van het Oude Testament, het vermogen van God zich steeds weer aan te passen aan situaties en het ultieme doel van de oecumene, namelijk de gezamenlijke lofprijzing).

Van der Kamp ging nog iets verder in op het kerkbeeld. Hij verwacht dat de Raad van Kerken zelf in de doordenking van het nieuwe beleidsplan dat er moet komen ook kernthema's van Faith and Order opneemt. In de afgelopen jaren waren dat de thema's dooperkenning en beleving van eucharistie en avondmaal. Hij prees de bijdrage van de Oud-Katholieken in deze discussies en noemde het waardevol om in iedere generatie één of enkele malen op die kernthema's een verantwoording af te leggen van de gezamenlijke doordenking. Soms denk je dat je geen voortgang boekt, maar als je de verantwoordingen achter elkaar legt, zie je de ontwikkeling. Dat merk je ook in de discussie over de beleving van eucharistie en avondmaal. Waar er eind jaren tachtig, begin jaren negentig een focus lag op Lima en transsubstantiatie, merk je dat de kerken nu vijfentwintig jaar later de kernbegrippen van Lima goed hebben verwerkt en dat de focus zowel bij protestant als bij katholiek sterker is komen te liggen op de reële beleving van Christus in het sacrament.

De algemeen secretaris noemde het in de oecumene van belang het criterium te hanteren 'wat kan ik van de ander leren?' De kerken hebben nog te veel de neiging – en ik als vrijgestelde kracht schiet nog te kort om dat te doorbreken, aldus de secretaris – om ieder nieuw voorstel te

bekijken vanuit de eigen identiteit. Als een nieuw initiatief de kerk bevestigt in wat ze al doet, is men positief. Heeft een nieuw initiatief een andere kleur dan men zelf gewend is, dan is men geneigd het idee af te wijzen. 'Het komt nog onvoldoende bij ons op, dat God zijn heil juist via de ander kan aanreiken'. Van der Kamp noemde het voorbeeld van het milieu. Daarin hebben de oud-katholieken (met onder meer hun uitnodiging van de groene patriarch aan Nederland) een constructieve bijdrage geleverd. En toch kan je bij sommige programmapunten van Greenpeace het gevoel hebben, dat juist deze neutrale organisatie een wezenlijke vertaalslag geeft van wat op dit punt

evangelie kan impliceren.

De voorzitter Patrick Groenewegen maakte de opmerking dat zijn kerk misschien nog wel iets meer kan kijken wat andere kerken goed doen om zich daarbij aan te sluiten in plaats van de neiging te hebben alle onderdelen door eigen leden te willen laten verzorgen. Klaas van der Kamp noemde de gedachte dat je ook luistert naar mensen uit de Filippijnen (waar de oud-katholieken een relatie mee onderhouden) en naar de episkopale kerken (en andere kerken).

Raad van Kerken Nederland

**'Wat kan ik van de
ander leren?'**

Wij hebben gezien dat Charles Taylor positief is over het voortbestaan van het christendom. Echter, aan het eind van mijn vorige bijdrage heb ik de vraag gesteld wat voor christendom dat is. Is dat een christendom dat beperkt blijft tot de privésfeer en de kerk of is er iets van te bespeuren in het publieke domein?

Laat ik beginnen met de visie van de atheïst en filosoof Marcel Gauchet op dit onderwerp. Gauchet is van mening dat de godsdienst totaal uit het openbare leven

'Zelfontplooiing is op zichzelf natuurlijk niet verkeerd.'

is verdwenen en dat de democratie daarvoor in de plaats is gekomen. Hij kan alleen maar laaiend enthousiast zijn over de democratie. Ook de bureaucratie die deze met zich meebrengt, wordt door hem positief gewaardeerd. Immers, zij is nodig om de samenleving in goede banen te leiden. De bureaucratie doet het nodige voorwerk en het parlement kan zich beperken tot de uiteindelijke beslissingen. De onderdanen genieten een grote vrijheid en zullen die benutten om door hun creativiteit steeds nieuwe uitvindingen te doen en zo de samenleving steeds verder te helpen. Deze toekomstgerichtheid zorgt ervoor dat onzekerheden worden weggenomen en dat mensen een gelukkiger leven kunnen leiden. Niemand zal meer de behoefte hebben om in het maatschappelijke leven een band met de godsdienst te hebben.

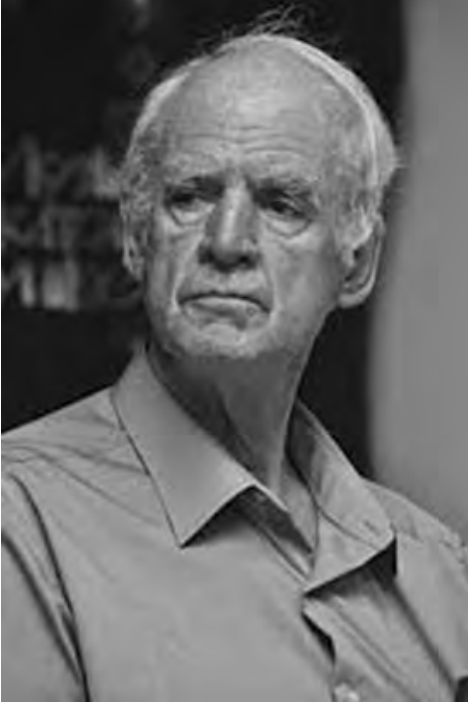
Tot zover de ideeën van Gauchet. Hij stelt ons voor de vraag wat de betekenis is van een democratie. Is een democratie

het grote ideaal dat ons in staat stelt het geluk van mensen te verwezenlijken of is een democratie de minst slechte oplossing om samen te kunnen leven? Gauchet kiest duidelijk voor het eerste antwoord. Hij lijkt daarbij te vergeten dat conflicten tussen gelovigen en ongelovigen niet uniek zijn. Ook al zouden deze kunnen worden overwonnen, dan blijven er nog genoeg conflicten over om een democratie op de proef te stellen. Het voordeel van een democratie is dat er een platform bestaat in de vorm van een parlement om de belangen van groepen mensen te bepleiten. Charles Taylor heeft een veel evenwichtiger kijk op de werking van een democratie, omdat hij ook de schaduwkanten daarvan in zijn oordeel betreft.

Vanaf hier wil ik enkele ideeën van Taylor over de democratie bespreken. In moderne samenlevingen is het niet uitsluitend de staat die het voor het zeggen heeft. De staat moet de macht delen met andere instanties. Daartussen bestaat een zeker evenwicht dat echter voortdurend dreigt te worden verstoord. Het besturen van moderne samenlevingen bestaat dan ook uit herstel van het verbroken evenwicht. Een definitieve oplossing wordt nooit bereikt: steeds weer dreigt de balans naar de ene of de andere kant door te slaan. Taylor vindt het terecht dat de godsdienst zich meer en meer heeft teruggetrokken uit het openbare leven. Het kan niet zo zijn dat de ene godsdienst privileges geniet boven de andere. Helaas was dat in het verleden wel vaak het geval en de Oud-Katholieke Kerk weet daar als slachtoffer over mee te praten. In een moderne democratie is de overheid gehouden ten opzichte van alle godsdiensten gelijke afstand te bewaren.

In het verleden werd nog wel eens

gedacht dat een onderlinge harmonie tussen alle mensen mogelijk zou moeten zijn. Taylor acht deze mogelijkheid in de huidige tijd nauwelijks voorstelbaar. Er zijn nu eenmaal omstandigheden denkbaar dat christenen een duidelijke keuze moeten maken, die kan afwijken van die van ongelovigen. Hoe ver kan men

bijvoorbeeld gaan met de eigen ontplooiing? Zelfontplooiing is op zichzelf natuurlijk niet verkeerd. Maar het kan zo ver gaan dat de medemens uit het oog wordt verloren. En dan moeten zeker christenen hun stem verheffen, ook al betekent dit een breuk met andersdenkenden. In deze tijd van individualisme en materialisme vallen mensen gemakkelijk tussen de wal en het schip. Zij zijn niet in staat om de race van zelfontplooiing vol te houden. Taylor drukt ons met de neus op het feit, dat het uiterst moeilijk is het juiste evenwicht te

bewaren of te vinden. Het evenwicht in een democratie is heel erg broos en het ideaal van Gauchet dat een democratie het levensgeluk van mensen kan realiseren, lijkt heel ver weg.

Het is opmerkelijk dat Taylor bij het streven naar evenwicht weinig verwacht van wet- en regelgeving. Men zou toch verwachten dat wetten een positieve bijdrage kunnen leveren om de zwakken te ondersteunen. Wij willen toch niet terug naar de tijd dat zij afhankelijk waren van de welwillendheid van andere mensen? Moraal moet volgens Taylor vooral gebaseerd zijn op vrijwilligheid en kan niet door rechtsregels worden afgedwongen. Veel aandacht besteedt hij aan de opsomming van nadelen die kleven aan alles wat met rechtsregels te maken heeft. Hier gaat Taylor mijns inziens te ver. Zijn ideaalbeeld is dat alle mensen open staan voor elkaar en elkaar bijstaan waar dat nodig is, waardoor rechtsregels waar een zekere dwang van uit gaat, overbodig zijn. Vanuit die invalshoek is het begrijpelijk dat hij nauwelijks woorden wijdt aan de positieve effecten van rechtsregels. Als Taylor het aantal wetten in zijn eigen land al te veel vindt, hoe zou hij dan denken over ons land, dat bekend staat om zijn vele en ingewikkelde wetten? De roep om afschaffing of vereenvoudiging is soms niet van de lucht.

Laten wij echter voorzichtig zijn als het gaat om wetten die dienen ter bescherming van de zwakkeren. Ook in dit opzicht is het evenwicht snel verbroken. Wel kunnen wij, denk ik, het met Taylor eens zijn dat als het goed is, de stem van christenen in het openbare leven, als zich schrijnend onrecht voordoet, moet worden gehoord.

Jan de Vries

We zitten al volop in de adventstijd als jullie dit parochieblad op de mat krijgen. Na een goed, maar ook verdrietig en bewogen jaar was en ben ik erg toe aan de adventstijd. Zoals jullie al van mij weten staat Advent voor mij in het teken van gezelligheid en bakken. "Weihnachts Plätzchen" bakken. Dit is toch echt iets waar ik het hele jaar naar uit kijk. Samen met mijn vriendin Saskia zijn we dus ook dit jaar weer aan de slag gegaan. Dit jaar deel ik met jullie het recept voor een niet uit te spreken koekje: De Vanillekipferl! Een Oostenrijks koekje. De legende van de oorsprong van Vanillekipferl is een verhaal van triomf in de dagen van het Oostenrijks-Hongaarse Rijk. Het verhaal gaat dat toen het leger van het rijk het Turkse leger versloeg in Wenen op 12 september 1683, de bakkers van de stad dit gingen vieren door het maken van populaire zoete koekjes, genaamd Kipferl. De vorm van de halve maan verwijst naar de halve maan op de Turkse vlag. Een koekje met een verhaal dus.

Veel bakplezier en eet smakelijk!

Vanillekipferl

voor het deeg:

200 gram roomboter

70 gram suiker

1 zakjes vanillesuiker

250 gram bloem

125 gram gemalen amandelen

75 gram maïzena

2 eigeel

Extra poedersuiker en vanillesuiker mengen om de vanillekipferl in te wentelen

Bereidingswijze:

- Alle ingrediënten met elkaar vermengen. Dit kun je het beste doen door de mixer op de laagste stand te zetten en voorzichtig te mengen. Het mengsel zal niet meteen een deegbal worden. Pas als je het verder met de hand gaat kneden zal het een deegbal gaan vormen. Het deeg moet tenminste een uur in de koelkast laten rusten.

Een tip: Ik maak vaak twee dikke worsten uit het deeg voordat ik het in vershoudfolie wikkel. Dan kun je later als je de kipferl maakt makkelijk een stuk ervan af snijden om ze in de juiste vorm te rollen en te buigen.

- De oven op 180 graden voorverwarmen.
- Uit het deeg worstjes rollen en een beetje buigen zodat ze er als halvemaanjes eruitzien.
- De kipferl op een met bakpapier beklede bakplaat leggen.
- De koekjes 15-20min bakken. Ze mogen niet bruin worden.
- Als ze klaar zijn ze moeten ze als ze nog warm zijn door het poedersuiker/vanillesuikermengsel gerold worden. Hierna laten afkoelen op een rekje.

Marijn Scheijde

Vieringen

De parochie houdt elke 1e, 3e en evt 5e zondag van de maand haar vieringen om 11.00 tenzij anders aangegeven. De vieringen worden gehouden in de parochiekerk aan de Witte de Withstraat 2 te Groningen. Dit is ca.10 minuten lopen van station Groningen. Op zondag is er vrij parkeren in de straat. Ook is parkeergarage Westershaven om de hoek.

Op de 2e en 4e zondag van de maand zijn er anglicaanse vieringen in ons kerkgebouw. Deze vinden plaats om 10.30. Meer informatie is te vinden op www.gracechurchgroningen.com.

Tevens zijn er op de 2e en 4e zondag van de maand oud-katholieke vieringen om 10.30 in de statie Twente. Meer informatie daarover is te vinden op www.twente.okkn.nl

Meditatie

Elke dinsdagavond is er de mogelijkheid om te mediteren in onze kerk van 19.30 tot 20.00 (inloop vanaf 19.15). Na de meditatie kunt u nog de completeen meebidden. Op de eerste dinsdag van de maand kan men blijven om even na te praten.

donderdag 24 december

19.00 Kinderkerstnacht
21.30 Kerstnacht (wit)
1e lezing: Jesaja 9, 1-6 blz. 19
2e lezing: Titus 2, 11-14
Evangelie: Lucas 2, 1-20

donderdag 31 december

19.00 Lof van Oudjaar (wit)

zondag 3 januari 2016

Epifanie (wit)
1e lezing: Jesaja 60, 1-6 blz. 36
2e lezing: Efeziërs 3, 1-12
Evangelie: Matteüs 2, 1-12

16.00 Nieuwjaarsvesper Utrecht

zondag 17 januari

10.00 Oecumenische viering
Nieuwe Kerk te Groningen

zondag 31 januari

Opdracht van de Heer in de Tempel (wit)
1e lezing: Maleachi 3, 1-4 blz. 508
2e lezing: Hebrëen 2, 14-18
Evangelie: Lucas 2, 22-40

13.15 gespreksgroep (parochiezaal)

zondag 7 februari

zondag na Epifanie 5 (groen)
1e lezing: Jesaja 6, 1-8 blz. 369
2e lezing: I Korintiërs 15, 1-11
Evangelie: Lucas 5, 1-11

woensdag 10 februari

20.00 Aswoensdag (paars)
1e lezing: Amos 5, 6-15 blz. 367
2e lezing: 2 Korintiërs 5, 20- 6, 10
Evangelie: Matteüs 6, 1-6 en 16-21

zondag 21 februari

2e zondag van de veertigdagentijd (paars)
1e lezing: Exodus 34, 27-35 blz. 384
2e lezing: I Korintiërs 13, 1-13
Evangelie: Lucas 9, 28-36

zondag 6 maart

4e zondag van de veertigdagentijd (paars)
1e lezing: 2 Kronieken 36, 14-23 blz. 389
2e lezing: 2 Korintiërs 5, 14-21
Evangelie: Lucas 15, 11-32

zaterdag 19 maart

15.00-16.00 palmpaasstokken knutselen

zondag 20 maart

Palmzondag (paars)
1e lezing: Jesaja 50, 4-7 blz. 394
2e lezing: Filippenzen 2, 5-11
Evangelie: Lucas 22, 1 – 23, 56

Carla van der Burg
Uitvaartverzorging

www.carlavanderburg.nl
Telefoon 050 3186636

*Samen.
Zorgvuldig.
Passend.*

Elk afscheid is het begin van een herinnering

Niets is zo moeilijk als afscheid nemen van een geliefd persoon.
Het is een proces vol verdriet, machteloosheid en onzekerheden.
Daarom is mijn uitvaartverzorging gebaseerd op persoonlijke aandacht.

Klaar staan voor nabestaanden zolang het nodig is.
Luisteren naar herinneringen.
Emoties een plaats geven.

Tijd bieden om in alle rust een keuze te maken.
Alleen dan ontstaat een uitvaart met een persoonlijk karakter.
Een begrafenis of crematie die echt in het teken staat van de overledene en recht doet aan de emoties van de achterblijvers.

Caroline de Widt

De Pol 9, 9321 VA Peize
www.vlinderuitvaartverzorging.nl

050-5035453

Retouradres:
Witte de Withstraat 2A
9726 EC Groningen

Port Betaald

